SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. Zondag 10 Julij No. 28.

PARAMARIBO, 9 JULIJ 1859.

Werd op gisteren morgen met diep leedgevoel de mare vernomen van het plotseling overlijden van den Heer Mr. J. C. PALTHE WESENHAGEN, fungerend President van het Geregtshof alhier en van het Militair Geregtshof, niet minder droefheid veroorzaakte de tijding, dat des avonds van dienzelfden dag, de broeder des overledenen, de heer H. F. WESENHAGEN, Procureur bij het Geregtshof alhier, mede door den dood was weggerukt. Zoo in het maatschappelijke leven als in den huisselijken kring, hadden beide zich de algemeene achting verworven en de talrijke massa, welke hunne lijken naar de laatste rustplaats geleidde, gaf het onwederlegbare bewijs, in hoe hoogen eere zij door de bevolking gehouden werden.

Suriname verliest in hen twee harer uitstekendste zonen, wier nagedachtenis nog lang in veler herinnering leven zal.

BUOL VAN SCHAUENSTEIN,

Oostenrijks gewezen Minister van Buitenlandsche Zaken.

Karel Ferdinand Graaf zu Buol Schauenstein werd den 17 Mei 1797 geboren. Even als zijn vader betrad hij in jeugdigen leeftijd de diplomatische loopbaan. Nadat hij als attaché van legatie te Hanover, Kassel en Frankfort a | M, als secretaris van legatie te 's Gravenhage, als gezantschaps-attaché te Parijs en als gezantschapssecretaris te Londen de verschillende graden der diplomatieke hiërarchie had doorgeloopen, werd hij in 1828 benoemd tot gezant te Karlsruhe, in welke betrekking hij ook sedert 1831 het Oostenrijksche Hof gelijktijdig bij het Groot-Hertogdom Hessen vertegenwoordigde. In 1838 werd hij benoemd tot gezant te Stutgart, en in 1844, nadat hij den titel van geheimraad ontving, tot gezant te Turijn, daarbij gelijktijdig zijnen Souverein bij het Hof te Parma vertegenwoordigende. Ofschoon het Turijnsche hof na het uitbreken der Italiaansche beweging trachtte hem door vredesbeloften te misleiden, ontging het doel der Sardinische politiek aan zijne scherpzinnigheid niet; doch hij verliet Turijn eerst na de oorlogsverklaring van 22 Maart 1848. Op het laatst van dat jaar werd de Graaf als Oostenrijks gezant naar Petersburg gezonden, welke betrekking hij op het einde van 1850 nederlegde, om op te treden als tweeden Oostenrijkschen gevolmagtigde bij de Duitsche conferentien te Dresden. Buol's werkzaamheid en doorzigt als gezant te Petersburg waren voor Oostenrijk van het hoogste nut, in den tijd toen Rusland zijnen bijstand tegen de Hongaarsche omwenteling verleende. Niet minder moeijelijk was zijne taak, toen hij, omstreeks het midden van het jaar 1851, als Oostenrijks gezant naar Londen ging, alwaar zijne handelingen, die evenzeer van verstand als van verzoenenden geest getuigden, niet weinig bijdroegen tot eene meer vriendschappelijke verhouding tusschen Oostenrijk en Groot Brittannie. Na den dood van Prins von Schwarzenberg werd hij naar Weenen teruggeroepen, en hem in April 1852 het Ministerie van Buitenlandsche Zaken en van het Keizerlijk Huis opgedragen. In deze betrekking leidde bij Oostenrijks nieuwe politiek met meer gematigdheid dan zijn voorganger; doch hij was niet minder krachtig en gelukkig, gelijk onder anderen de handelseenheid tusschen Oostenrijk en het Duitsche Tolverbond heeft doen zien. Graaf Buol ontwikkelde eene bijna ongekende werkzaamheid bij het uitbreken van den Oosterschen krijg, gedurende welken hij zich den naam van een even geslepen als ver vooruitziend staatsman verworven heeft. De politiek, die Graaf Buol thans in deze gewigtige tijdsomstandigheden volgt, geeft niet minder bewijs en van de kracht zijner overtuiging en van de helderheid zijner inzigten, daar hij alle plannen der Fransche regering, om Oostenrijk door eene gewapende werkeloosheid uit te putten, door een stouten stap, doch die geboden werd door den kritieken toestand, waarin Oostenrijk zich bevindt, ten eenenmale verijdeld heeft. Graaf Buol is sedert 1834 gehuwd met Caroline, geboren Prinses zu Isenburg Bristein, uit welke twee dochters gesproten zijn.

GRAAF ALEXANDER WALEWSKY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken in Frankrijk, graaf Alexander Walewsky werd den 4 Mei 1810 geboren. Hij is geparenteerd aan den tegenwoordigen Keizer van Frankrijk, aan wiens dienst hij zich heeft toegewijd. Napoleon I het toppunt van magt bereikt had merkte hij eens toevallig, bij gelegenheid van een schitterend bal, dat hem ter eere te Warschau gegeven werd, eene Poolsche uitstekend schoone dame op, de echtgenoot van een reeds bejaarden edelman, welke dame den betrijder van Polen, want dien naam liet Napoleon zich destijds aanleunen, hare liefde schonk. Niet dan na een hevigen strijd te hebben gestreden tusschen pligt en hartstogt zwichtte de gravin Walewsky eindelijk voor de aanzoeken van den overwinnaar van Austerlitz, liet zich door hem schaken en schonk hem een zoon, dien zij op het slot Walewice ter wereld bragt. De jonge graaf Walewsky ontving zijne eerste opvoeding in Genève en keerde eerst in 1824 naar Polen terug. Drie jaren later verzocht hij verlof voor eene reis naar Frankrijk, doch hij ontving van den Grootvorst Constantijn een weigerend antwoord. Nu echter deed hij de reis naar Frankrijk in 't geheim en tijdens de Julij-revolutie was hij te Parijs alwaar hij zich mede onder de strijders bevond. De Poolsche revolutie gaf aanleiding dat generaal Sebastiani, de toenmalige Minister van Buitenlandsche Zaken in Frankrijk hem met eene politieke zending van gewigt naar zijn vaderland zond. Na zich van deze zending gekweten te hebben, werd hij benoemd tot adjudant van den Poolschen opperbevelhebber en verdiende in den slag van Grochow het Poolsche militaire eere kruis. Graaf Walewsky had den vaderlandslievenden aard geërfd die ook het hart zijner moeder kloppen deed. In 1831 vertrok hij als afgezant der revolutionaire regering naar Engeland en sedert dien tijd is hij lid der Poolsche club. Na den val van Warschau liet hij zich in Frankrijk naturaliseren en kreeg een aanstelling als overste in het vreemden legioen, later ging hij in dienst onder de Afrikaansche jagers, en wel als kolonel van het 4e regement huzaren. Ten opzigte van de politiek behoorde hij onder de Julijregering tot het linker centrum, was als zoodanig en onder leiding van de HH. Thiers en Remusat redacteur van den door hem gekochten Messager des Chambres en gaf verscheidene vlugschrift in het licht waarin hij, ofschoon afwijkende van zijne partij reeds toen het bondgenootschap met Engeland voorstond. De connectiën van den journalist met de politieke autoriteiten openden hem eindelijk eene staatkundige carrière. In 1840 belastte hem Thiers, de toenmalige Minister van Buitenlandsche Zaken en Minister-president onder Louis Philippe, met een diplomatische zending naar Mehemed Ali Pacha van Egypte, en ook Guizot, de opvolger van Thiers, belastte hem met eene zending naar de republiek La Plata. In 1849 was hij plenipotentiair minister van Frankrijk bij het hof van Toscane, in het daarop volgend jaar droeg de Fransche regering hem eene ambassade op naar Napels welke post hij tot 1852 bekleedde, waarna hij als ambassadeur naar Engeland vertrok. Doch toen in 1855 Drouyn de L'Huys na de Weener conferentiën de portefeuille van Buitenlandsche Zaken nederlegde, werd graaf Walewsky naar de Tuileriën ontboden om den afgetreden Minister van Buitenlandsche Zaken te vervangen. Als zoodanig bekleedde

ANDREA.

II.

„Ach!” zuchtte Camilla „mijn bloeitijd is voorbij! Ik moet bij mijne oude moeder blijven en de vrouw van Battista worden. Ik zal de pligten vervullen, die het leven mij oplegt; mijn hart en mijne gedachten volgen u echter, Andrea tot in het graf!”

„Leeft Battista?” vroeg Andrea verbaasd.

„Ja,” antwoordde zij, „hij leeft en zal herstellen.”

„Vlugt dan met mij!” smeekte Andrea.

„Neen,” antwoordde zij, „mag ik mijne oude moeder verlaten en hare oogen door vreemde handen laten toedrukken? Dat nooit! Maar, vlugt zelf, voor dat het te laat is!”

„Ja, ik zal vlugten, maar ik keer terug, zij verloopen er vele jaren! En houdt uwe moeder u dan niet meer terug, dan...

„Ik voorspel het u, gij zult niet wederkeeren,” viel zij hem in de rede, „en mogt gij hier eenmaal wederkomen, dan vindt gij niets meer van Camilla dan een grafheuvel, die haar lijk bedekt!”

Een hond blafte. Nog eenmaal prangde Andrea haar krampachtig aan zijn hart, drukte de eerste en laatste kus op hare lippen en vlood daarna, met den dood in het hart, in den donkeren nacht, die zijne ontsnapping begunstigde.

III.

In het jaar 1805 stonden de Franschen tegenover de Oostenrijksche legers in Italie. Een beslissende slag was bij Nissa geleverd, waarbij de maarschalk Massena de overwinnende Fransche troepen had aangevoerd.

Er zou een spion, die in het Fransche leger gevangen genomen was, doodgeschoten worden. Een peloton Fransche soldaten geleidde hem naar de strafplaats. De ongelukkige, een jongeling van twintig jaren ongeveer, scheen in zijn lot te berusten; hij ging met vasten tred den dood te gemoet. Naast hem liep echter eene schreijende boerin, het was de moeder van den veroordeelde. De trekken van deze vrouw vertoonden nog de sporen van vroegere schoonheid, die de tijd minder, dan kommer en zielelijden, had doen verwelken.

„Mijn zoon is onschuldig!” riep zij uit, „hij is geen spion! Beulen, laat mijn kind los! Wie heeft u bevolen mij mijn zoon te ontrooven? Waar is de maarschalk! Ik wil hem spreken; hij zal mijn zoon redden!”

„Menschen!” voer zij smeekend voort, „hebt medelijden! Het is mijn eenige zoon, mijn eenig kind! Hij kwam in het leger om den sergeant Andrea te zoeken; hij wilde zelf soldaat worden; o, keert toch terug, keert terug!”

De soldaten marcheerden voort naar de strafplaats; eenige floten zelfs een liedje.

Hoe meer men de strafplaats naderde, des te grooter werd de zielsangst der wanhopige moeder. Reeds zag zij den zandhoop, waarop haar zoon moest sterven. Zij ontrukte aan een der soldaten het geweer, plaatste zich voor het peloton en dreigde een ieder neder te vellen, als men haar zoon niet vrij liet; men ontwapende haar en stiet haar ter zijde.

De stoet kwam op de strafplaats aan. De ongelukkige knielde neder; de soldaten lagen op het gegeven bevel aan en de kommanderende officier hief zijn degen op als het sein om vuur te geven. Op hetzelfde oogenblik kwam een generaal met een talrijk gevolg in vollen ren aanrijden. „Halt!” donderde hij, maar te laat, want in hetzelfde oogenblik vielen schoten en de ongelukkige zonk door twaalf kogels getroffen op den zandhoop neder.

„Wie heeft deze teregtstelling bevolen?” vroeg de generaal op gestrengen toon.

De bevelvoerende officier trad nader en gaf antwoord. Daar bemerkte de generaal de vrouw, die bewusteloos ter aarde was gezonken. Hij beval haar op te rigten. Men bragt haar tot bewustzijn en geleidde haar voor hem.

„Wie zijt gij?” vroeg de generaal.

„Ik ben,” sprak de ongelukkige met eene door tranen verstikte stem, „de moeder van Andrea, mijn zoon, dien gij hebt laten doodschieten. O, God!” snikte zij en zonk toen weder bewusteloos neder.

Nadat men haar met moeite weder in het leven had geroepen, vroeg de generaal verder:

„Maar waarom is uw zoon een spion?”

„Heer,” sprak zij afgemat, „mijn zoon was geen spion, hij was onschuldig Ik ben eene weduwe uit Moazi. De vijand heeft onze have vernield, en booze menschen hebben ons van het overige beroofd. Mijn man is dood, en ik zou met mijn kind hebben moeten bedelen, toen ik gisteren hoorde dat er zekere sergeant Andrea in het Fransche leger was, ik zond mijn zoon naar het leger om hem op te zoeken. Maar gij hebt hem gevangen doen nemen, hem een spion genoemd en gedood!”

Bij het uitspreken dezer laatste woorden brak hare stem, hare oogen sloten zich op nieuw en de soldaten vingen haar in hunne armen op.

De generaal werd bevangen door een onbestemd voorgevoel, alsof hem een vreeselijk ongeluk moest treffen.

„Hoe heet gij?” vroeg hij eindelijk met sidderende stem toen de ongelukkige weder teekenen van leven gaf.

Zij zag hem met starren blik aan. Hare stervende levenskrachten kwamen nog voor een oogenblik terug; haar gelaat nam voor een oogenblik eene kalme uitdrukking aan, zooals het avondrood van de ondergaande zon de lucht kleurt, en met den naam: „Andrea!” op de lippen, blies zij den laatsten adem uit. Haar laatste blik had hem herkend, toen reeds de engel des doods haar had aangeroerd; zij kon zijne trekken niet meer duidelijk onderscheiden, maar hare laatste gedachte waren voor den geliefde.

De generaal steeg van het paard. Het was de Fransche rijksmaarschalk, hertog van Rivoli, prins van Essling, Andrea Massena. Hij naderde het lijk en zag met een smartelijken blik op die eertijds zoo beminde trekken neder. Plotseling werd hij doodsbleek; hij drukte zijne lippen krampachtig op elkander: groote tranen drongen uit het krijgsmansoog en biggelden over de gebruinde trekken: naauwelijks hoorbaar sprak hij: „Camilla!” Ook hij had haar herkend en beelden van het voorledene, die in het rumoer van den krijg reeds lang vergeten waren, stonden plotseling voor zijn geest.

Hij knielde bij het lijk zijner geliefde neder, vatte de koude, hand, die eens zijne kluisters had losgemaakt, en vergat al wat hem omringde in de diepe smart van dit oogenblik. De vroeger zoo onverschillige soldaten stonden thans in diep stilzwijgen verzonken rondom dit treurtooneel.

Weinige oogenblikken later had de maarschalk zijne bedaardheid herkregen, hij gaf de noodige bevelen tot het ter aarde bestellen van de lijken en keerde naar het leger terug, waar zijne soldaten aan hunne verbaasde makkers gingen verhalen, dat zij den maarschalk hadden zien weenen.

Het krijgsrumoer voerde Massena in zijn geweld mede en te midden van de groote gebeurtenissen, die kort daarop volgden, bleef hem weinig tijd over om zich aan de treurige herinneringen over te geven, die zijn hart een oogenblik bestormd hadden.

Procuratie uitgebragt
op
J. H. MERTENS.
Paramaribo, den 19 Junij 1859.
( ) *J. P. HAASE JR.*

( ) Kapitein T. H. VAN SLOOTEN, voerende het Nederlandsche schip *Casar de Robles*, voornemens zijnde *medio* Julij aanstaande naar Amsterdam te vertrekken; recommandeert zijnen onderhebbenden bodem aan Heeren Planters en Kooplieden, ter inlading van **KOFFIJ, KATOEN en CACAO enz.**
Paramaribo, den 15 Junij 1859.

Per laatste arrivementen ontvangen bij

E. B. STUGER:

Patent- en Lijn Olie
in heele, halve amen en pullen, Genua OLIE in mandjes van 12 flesschen en in blikken, Sardines à l'Huile, Wijn-Azijn, dubb. Princessen Bier in oxhoofden en manden, Roodewijn, Witte en Cognac Brandewijn, Rum, Genever, Fijne LIKEUREN in soorten, velerlei Zuren, Specerijen, Anijszaad, Amandelen, Pruimen, Rozijnen en Krenten.
Banket en Bitterkoekjes.
BRANDON No. 1 Stearine KAARSEN, 1e. kwaliteit BROODSUIKERS van 6½ à 7 pond, lekkere Zwarte THEE in 5 ponds bussen; Wijn en Bierkurken en Harpuis.
Exquise *Havana* en *Ordinaire SIGAREN*,
in ¼, ½ en 1/10 kistjes.
Voorradig:
Elegante Dames en Meisjes Opgemaakte HOEDEN, keurig gegarneerde grijze, Bruinvilten en Strooflambards, Mans Castoren HOEDEN, Jongens Hoedjes en PETTEN in soorten, 3 lrs. SOKKEN, Vrouwen. Meisjes en Kinder KOUSEN,
dito Zijden Handschoenen.
Mitaines en Haarnetten,
Lakensche JASSEN, Gemaakte VESTEN, Zwart zijden Dasdoeken, Witte en Gekleurde HEMDEN, Fijn Zwart DRAP, dito Satijn voor Vesten en Voeringzijde. Effen en Gebloemd Zwart Zijde voor Dameskleedjes, dito Barège, Mousseline en Balzerine, dito Organdie met Volants, Gekleurd Neteldoek, Jaconet en Calico. Wit en Blaauw Kamerdoek, Geruit en Gebloemd Neteldoek voor Gordijnen, Fraaije Dames Parasols, mooije patronen Wollen- en Lakensche Tafelkleeden, Wit KOORD, LINT, Naaikatoen, Haakjes en Oogjes, Knoopen, enz. Alles tegen *verminderde prijzen à* Contant.
(8223)

Ontvangen

per het schip *Eliza*, kapitein VISSER, en te bekomen bij

J. H. SWARTSMAN,
à CONTANT,
in het klein, en bij de partij:
Versche Provisien,
waaronder de bekende GROENE ERWTEN en CAPUCIJNDERS, *Schorseneelen* a 25 cent per pond, BIER in manden, *GENEVER* in vaten, SCHOENEN *in soorten*, waaronder HEEREN BOTTINES.
Venus Sigaren, No. 1 en 2.
Aurora dito » 1 en 2
Jupiter dito.
Palmareal dito.
Lord Bijron dito.
en *TABAK* in heele en halve ponds pakjes, en nog meer andere *GOEDEREN.* (8199)

Ontpakt bij

FERD. HARTEN:

Nieuwste patronen Zijden HOEDENLINTEN, begonnen Pantoffels met toebehooren, Chenille-Garnituren voor Kussens, Haak en Floszijde, SAIJET in kleuren, Genummerde SAIJET, witte en zwarte GITTEN, Zwarte en Zilveren PAERLEN voor Kapsels, gekleurde en witte Zijden Cordelières, een Assortiment FANTAISIEKNOOPEN, Agrementen naar den laatsten smaak, Zwart en Gekleurd ORLEANS, Witte Zijde Blonden, Zwarte Kanten, *INTERIEURS.*
Extra fijne Zeemlederen *Heeren Handschoenen*,
Bijouterien
naar den laatsten smaak
( )

(8218 Aangebragt per de laatst gearriveerde schepen en te bekomen bij

E. A. J. van Gogh:

Russisch Zilveren THEESERVIESEN, KOFFIJKANNEN, LEPELS, VORKEN en THEELEPELTJES, Tafel- en Dessert Messen, VICTORIA Koffijkannen en Theeserviesen, Theekomfooren, Porseleinen *Trommels* en *Blaadjes*, Bronzen Inktkokers, Horologiestandaards, Kandelaars en Thermometers, Omberdoozen, Verlakte Trommels, Bladen, Thee- en Koffijkistjes en Broodmanden, Flesschenbakjes, Bloemenhangers,
ACCORDEONS.
Bougies de L'étoile, 1e. kwaliteit
TABAK en SIGAREN,
waaronder: *Venus, Aurora, Palmareal*, enz.
Theebanket, Bitterkoekjes,
Vijgen, Pruimedanten, Rozijnen, Corinten, Sago, Trommels Anijsbeschuit, Genua OLIE, ORGEADE SIROOP.
***Parfumerien, Speelgoed*, enz., enz.**

Finale Uitverkoop

van de nog *voorradige Goederen* ten huize van den Heer L. M. KOHN, bestaande in:
Zwart *Satijn, Zijde* en *Tule Mantilles*, opgemaakte *Damesstroohoeden à ƒ*6-8, onopgemaakte *dito à ƒ*1--8, Barège Uni à 25 ct. per el, DAMES GAREN KOUSEN à ƒ4--8, Handschoenen in soorten, Heeren Ital. STROOHOEDEN met dubbelde rand à ƒ6. Zwarte DITO à ƒ2--5, Piqué, Wit Moirée en Geborduurde Cachemire Vesten, Lakensche en Stoffe *JASSEN*, Bruine **JONGENS HOEDEN** à ƒ2,50, Linten, Blonden, Kanten, Zwarte en Gekleurde Franjes, Dito Agramenten, differente kleuren Taft Zijde, Zwarte en Gekleurde Crêpe, Zwart Moirée à ƒ2 per el, WIT CACHEMIRE à ƒ1 en ƒ1,50 per el.
***BIJOUTERIEN*, als:** Garnitures, Broches en Oorringen, Armbanden, Horologie Kettingen, enz.
MADEIRA, PORTWIJN, RHIJNWIJN, etc. [ ]
SANDTMANN & Co.

Wed: van Herck:

hoek waterkant en Oranjestraat, La. A. No. 116)
is steeds voorzien van:
***Goede Melk* in stoopen,**
(8219)

Lugard & Comp:

zijn weder voorzien van
Provisien. Dranken,
IJZERWAREN,
LINNEN, KOUSEN, SOKKEN;
***Laken à ƒ*3,50 per El,**
Lederwerk en SCHOENEN etc. etc.
Hebben nog in voorraad:
Een partijtje Steenen, Kalk en Cement,
van boord aftehalen.
Alles tegen de *goedkoopste* prijzen.
(8220)

] Ontvangen per *Janna Adriana*:
75,000 SIGAREN
***goedkoop* bij de partij.**
De bekende *Gedroogde GROENTEN* tot verminderde prijzen.
A. LEVI & Co.

JOH. ABRAHAMSZ & COMP
hebben ontvangen:
Nieuwe groene ERWTEN, *Capucijnders*, witte en bruine *Boonen, Gort*, Kruidenierswaren, enz.
(8221)

P. J. BOAS

heeft ontvangen per de *Janna Adriana*; Kapt. P. FRANKEN en biedt tegen *civiele prijzen* te koop aan:
***Boter* in 14 ponds vaatjes,**
Z. M.-, Komeine-, Edammer en Zwitsersche
KAZEN,
ZOUTVLEESCH, Rook- en Pekel SPEK, SAUCIJSJES en WORST; ANCHOVIS.
AARDAPPELEN in ½ muds manden.
Een nieuw assortiment DELICIEUSE
Holl., Fransche & Engelsche *EETWAREN* in blik,
waaronder heerlijke GEBAKKEN IJBOKKINGS, Gerookte Ossenhaas en Saucis de Bologne in reuzel.
MET STOOM *gedroogde* GROENTEN.
Ingelegde GROENTEN in ¼ ankers, als
Snijboonen, Spergieboonen, *ANDIJVIE. SPRUITJES*,
BLOEM- en ROODEKOOL, ZUURKOOL.
Gemengde en andere *ZUREN*, *Sp. Olijven*, Augurkjes.
Beste Fransche *Wijn Azijn* à 35 ct. per flesch,
ECHTE GENUA OLIE
Geassorteerde LIKEUREN van WYNAND FOCKINCK, Roode Bessen Genever, Frambozen- en andere SYROPEN, SELTSERWATER in manden van 50 halve kruiken.
Extra *Rencurel Sigaren*
per kistje en per bosje, enz.
Voorradig:
Fijne *Wijnen* en andere *Dranken*, waaronder de bekende *Pale Brandy*,
enz., enz.

En op nieuw ONTVANGEN:

Versche Provisien,
etc., etc. ( )

Suikervaten Hoepels, Zout, Bladen Tabak, Amerikaansche *Provisien*, RIJST, BLOM, Suiker- en Spermacetie-Kaarsen, Raap, Lijn en Patent Olie, Veldgereedschappen, Olie en Verfwaren, Zeildoek, enz.
Verkrijgbaar bij
( ) *N. Box & Co.*

GEBR. OPPENHEIMER
hebben ontvangen en bieden te koop:
Steenen, Kalk en Cement, Pannen, Spijkers en Hoepels. ( )

Aangebragt per Kapt. FRANKEN en ontpakt bij

A. D. PINEDO:

Een extra assortiment KUNST BLOEMEN voor
Kapsels en Toilet, Geborduurde Strooken,
Eene beste kwaliteit *Schrijf-* en *Mail Papier*
in het groot en klein.
In voorraad:
Een groot assortiment *Modewaren* en *Voorwerpen* geschikt tot Cadeaux.
( )

JULIUS MEYERS
heeft ontvangen per Kapt. BOS en biedt te koop aan:

Broekenstof,

Blaauw Uniform *Laken*,
Zwart LAKEN en Satin Laine, Zwart SATIJN, Castoren en Glacé Handschoenen,
***HOEDEN* in soorten,**
BALKLEEDJES *(zeer goedkoop)*
BLOEMEN, Opgemaakte Dames HOEDEN
***à ƒ* 8, Flambards Garnis *à ƒ* 12, Talmas & Mantilles,**
Barège, Linnen en Kanten Zakdoeken
Schoenen* en *Bottines.
Bijouterien,
CRISTAL en PORSELEIN, *Moderateur LAMPEN*, Tapijten, Tafelkleeden, Genever, Cognac, *Thee*, *HAVANAH SIGAREN.* [ ]

HOLLOWAY'S.
Zalf en Pillen.

In de eilanden van den Indischen Archipel worden de bewoners, die op een te karig voedsel leven vaak aangetast door huidziekte, zeere beenen, zeere borsten, zweren en wonden. Alle deze krankheden kunnen op de krachtdadigste wijze genezen worden door deze onschatbare Zalf. De ontlasting van opene zweren behoort niet te spoedig beteugeld te worden want zulk eene spoedige beperking is altijd gevaarlijk. Alle dergelijke wonden zijn voor zekeren tijd de veiligheids klep voor het gestel en moeten niet geheeld worden vóór dat ze een gezond karakter verkrijgen, en dit bekomen ze zeer spoedig indien men deze krachtvolle zalf gebruikt tegelijkertijd met de Pillen, welke het bloed zuiveren en aan het gansche ligchaamsgestel eene behoorlijke veerkracht geven.

Deze *Zalf* en *Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ1 en ƒ3. (8222)

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.

SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. Zondag 10 Julij No. 28.

PARAMARIBO, 9 JULIJ 1859.

Werd op gisteren morgen met diep leedgevoel de mare vernomen van het plotseling overlijden van den Heer Mr. J. C. PALTHE WESENHAGEN, fungerend President van het Geregtshof alhier en van het Militair Geregtshof, niet minder droefheid veroorzaakte de tijding, dat des avonds van dienzelfden dag, de broeder des overledenen, de heer H. F. WESENHAGEN, Procureur bij het Geregtshof alhier, mede door den dood was weggerukt. Zoo in het maatschappelijke leven als in den huisselijken kring, hadden beide zich de algemeene achting verworven en de talrijke massa, welke hunne lijken naar de laatste rustplaats geleidde, gaf het onwederlegbare bewijs, in hoe hoogen eere zij door de bevolking gehouden werden.

Suriname verliest in hen twee harer uitstekendste zonen, wier nagedachtenis nog lang in veler herinnering leven zal.

BUOL VAN SCHAUENSTEIN,

Oostenrijks gewezen Minister van Buitenlandsche Zaken.

Karel Ferdinand Graaf zu Buol Schauenstein werd den 17 Mei 1797 geboren. Even als zijn vader betrad hij in jeugdigen leeftijd de diplomatische loopbaan. Nadat hij als attaché van legatie te Hanover, Kassel en Frankfort a / M, als secretaris van legatie te 's Gravenhage, als gezantschaps attaché te Parijs en als gezantschapssecretaris te Londen de verschillende graden der diplomatieke hierarchie had doorgeloopen, werd hij in 1828 benoemd tot gezant te Karlsruhe, in welke betrekking hij ook sedert 1831 het Oostenrijksche Hof gelijktijdig bij het Groot-Hertogdom Hessen vertegenwoordigde. In 1838 werd hij benoemd tot gezant te Stutgart en in 1844, nadat hij den titel van geheimraad ontving, tot gezant te Turijn, daarbij gelijktijdig zijnen Souverein bij het Hof te Parma vertegenwoordigende. Ofschoon het Turijnsche hof na het uitbreken der Italiaansche beweging trachtte hem door vredesbeloften te misleiden, ontging het doel der Sardinische politiek aan zijne scherpzinnigheid niet; doch hij verliet Turijn eerst na de oorlogsverklaring van 22 Maart 1848. Op het laatst van dat jaar werd de Graaf als Oostenrijks gezant naar Petersburg gezonden, welke betrekking hij op het einde van 1850 nederlegde, om op te treden als tweeden Oostenrijkschen gevolmagtigde bij de Duitsche conferentien te Dresden. Buol's werkzaamheid en doorzigt als gezant te Petersburg waren voor Oostenrijk van het hoogste nut, in den tijd toen Rusland zijnen bijstand tegen de Hongaarsche omwenteling verleende. Niet minder moeijelijk was zijne taak, toen hij, omstreeks het midden van het jaar 1851, als Oostenrijks gezant naar Londen ging, alwaar zijne handelingen, die evenzeer van verstand als van verzoenenden geest getuigden, niet weinig bijdroegen tot eene meer vriendschappelijke verhouding tusschen Oostenrijk en Groot Brittannie. Na den dood van Prins von Schwarzenberg werd hij naar Weenen teruggeroepen, en hem in April 1852 het Ministerie van Buitenlandsche Zaken en van het Keizerlijk Huis opgedragen. In deze betrekking leidde hij Oostenrijks nieuwe politiek met meer gematigdheid dan zijn voorganger; doch hij was niet minder krachtig en gelukkig, gelijk onder anderen de handelseenheid tusschen Oostenrijk en het Duitsche Tolverbond heeft doen zien. Graaf Buol ontwikkelde eene bijna ongekende werkzaamheid bij het uitbreken van den Oosterschen krijg, gedurende welken hij zich den naam van een even geslepen als ver vooruitzienden staatsman verworven heeft. De politiek, die Graaf Buol thans in deze gewigtige tijdsomstandigheden volgt, geeft niet minder bewijs èn van de kracht zijner overtuiging èn van de helderheid zijner inzigten, daar hij alle plannen der Fransche regering, om Oostenrijk door eene gewapende werkeloosheid uit te putten, door een stouten stap, doch die geboden werd door den kritieken toestand, waarin Oostenrijk zich bevindt, ten eenenmale verijdeld heeft. Graaf Buol is sedert 1834 gehuwd met Carolina, geboren Prinses zu Isenburg Bristein, uit welke twee dochters gesproten zijn.

GRAAF ALEXANDER WALEWSKY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken in Frankrijk, graaf Alexander Walewsky werd den 4 Mei 1810 geboren. Hij is geparenteerd aan den tegenwoordigen Keizer van Frankrijk aan wiens dienst hij zich heeft toegewijd. Napoleon I het toppunt van magt bereikt had merkte hij eens toevallig, bij gelegenheid van een schitterend bal, dat hem ter eere te Warschau gegeven werd, eene Poolsche uitstekend schoone dame op, de echtgenoot van een reeds bejaarden edelman, welke dame den bevrijder van Polen, want dien naam liet Napoleon zich destijds aanleunen, hare liefde schonk. Niet dan na een hevigen strijd te hebben gestreden tusschen pligt en hartstogt zwichtte de gravin Walewsky eindelijk voor de aanzoeken van den overwinnaar van Austerlitz, liet zich door hem schaken en schonk hem een zoon dien zij op het slot Walewice ter wereld bragt. De jonge graaf Walewsky ontving zijne eerste opvoeding in Geneve en keerde eerst in 1824 naar Polen terug. Drie jaren later verzocht hij verlof voor eene reis naar Frankrijk, doch hij ontving van den Grootvorst Constantijn een weigerend antwoord. Nu echter deed hij de reis naar Frankrijk in 't geheim en tijdens de Julijrevolutie was hij te Parijs alwaar hij zich mede onder de strijders bevond. De Poolsche revolutie gaf aanleiding dat generaal Sebastiani, de toenmalige Minister van Buitenlandsche Zaken in Frankrijk hem met eene politieke zending van gewigt naar zijn vaderland zond. Na zich van deze zending gekweten te hebben, werd hij benoemd tot adjudant van den Poolschen opperbevelhebber en verdiende in den slag van Grochow het Poolsche militaire eerekruis. Graaf Walewsky had den vaderlandslievenden aard geërfd die ook het hart zijner moeder kloppen deed. In 1831 vertrok hij als afgezant der revolutionaire regering naar Engeland en sedert dien tijd is hij lid der Poolsche club. Na den val van Warschau liet hij zich in Frankrijk naturaliseren en kreeg een aanstelling als overste in het vreemden legioen, later ging hij in dienst onder de Afrikaansche jagers, en wel als kolonel van het 4 regement huzaren. Ten opzigte van de politiek behoorde hij onder de Julijregering tot het linker centrum, was als zoodanig en onder leiding van de HH. Thiers en Remusat redacteur van den door hem gekochten Messager des Chambres en gaf verscheidene vlugschrift in het licht waarin hij, ofschoon afwijkende van zijne partij reeds toen het bondgenootschap met Engeland voorstond. De connectiën van den journalist met de politieke autoriteiten openden hem eindelijk eene staatkundige carrière. In 1840 belastte hem Thiers, de toenmalige Minister van Buitenlandsche Zaken en Minister-president onder Louis Philippe, met eene diplomatische zending naar Mehemed Ali, Pacha van Egypte, en ook Guizot, de opvolger van Thiers belastte hem met eene zending naar de republiek La Plata. In 1849 was hij plenipotentiair minister van Frankrijk bij het hof van Toscane, in het daarop volgend jaar droeg de Fransche regering hem eene ambassade op naar Napels welke post hij tot 1852 bekleedde, waarna hij als ambassadeur naar Engeland vertrok. Doch toen in 1855 Drouyn de L'Huys na de Weener conferentiën de portefeuille van Buitenlandsche Zaken nederlegde, werd graaf Walewsky naar de Tuileriën ontboden om den afgetreden Minister van Buitenlandsche Zaken te vervangen. Als zoodanig bekleedde

ANDREA.

II.

„Ach !" zuchte Camilla „mijn bloeitijd is voorbij! Ik moet bij mijne oude moeder blijven en de vrouw van Battista worden. Ik zal de pligten vervullen, die het leven mij oplegt; mijn hart en mijne gedachten volgen u echter, Andrea tot in het graf!"

„Leeft Battista ?" vroeg Andrea verbaasd.

„Ja," antwoordde zij, „hij leeft en zal herstellen."

„Vlugt dan met mij !" smeekte Andrea.

„Neen," antwoordde zij. „mag ik mijne oude moeder verlaten en hare oogen door vreemde handen laten toedrukken? Dat nooit ! Maar vlugt zelf, voor dat het te laat is !"

„Ja, ik zal vlugten, maar ik keer terug, al verloopen er vele jaren! En houdt uwe moeder u dan niet meer terug, dan.."

„Ik voorspel het u, gij zult niet wederkeeren," viel zij hem in de rede, „en mogt gij hier eenmaal wederkomen, dan vindt gij niets meer van Camilla dan een grafheuvel, die haar lijk bedekt !"

Een hond blafte. Nog eenmaal prangde Andrea haar krampachtig aan zijn hart, drukte de eerste en laatste kus op hare lippen en vlood daarna, met den dood in het hart, in den donkeren nacht, die zijne ontsnapping begunstigde.

III.

In het jaar 1805 stonden de Franschen tegenover de Oostenrijksche legers in Italie. Een beslissende slag was bij Nissa geleverd, waarbij de maarschalk Nassena de overwinnende Fransche troepen had aangevoerd.

Er zou een spion, die in het Fransche leger gevangen genomen was, doodgeschoten worden. Een peloton Fransche soldaten geleidde hem naar de strafplaats. De ongelukkige, een jongeling van twintig jaren ongeveer, scheen in zijn lot te berusten; hij ging met vasten tred den dood te gemoet. Naast hem liep echter eene schreijende boerin; het was de moeder van den veroordeelde. De trekken van deze vrouw vertoonden nog de sporen van vroegere schoonheid, die de tijd minder, dan kommer en zielelijden, had doen verwelken.

„Mijn zoon is onschuldig!" riep zij uit, „hij is geen spion! Beulen, laat mijn kind los! Wie heeft u bevolen mij mijn zoon te ontrooven? Waar is de maarschalk! Ik wil hem spreken; hij zal mijn zoon redden!"

„Menschen !" voer zij smeekend voort, „hebt medelijden! Het is mijn eenige zoon, mijn eenig kind! Hij kwam in het leger om den sergeant Andrea te zoeken; hij wilde zelf soldaat worden; o, keert toch terug, keert terug!"

De soldaten marcheerden voort naar de strafplaats; eenige floten zelfs een liedje.

Hoe meer men de strafplaats naderde, des te grooter werd de zielsangst der wanhopige moeder. Reeds zag zij den zandhoop, waarop haar zoon moest sterven. Zij ontrukte aan een der soldaten het geweer, plaatste zich voor het peloton en dreigde een ieder neder te vellen, als men haar zoon niet vrij liet; men ontwapende haar en stiet haar ter zijde.

De stoet kwam op de strafplaats aan. De ongelukkige knielde neder; de soldaten lagen op het gegeven bevel aan en de kommanderende officier hief zijn degen op als het sein om vuur te geven. Op hetzelfde oogenblik kwam een generaal met een talrijk gevolg in vollen ren aanrijden. „Halt!" donderde hij, maar te laat, want in hetzelfde oogenblik vielen schoten en de ongelukkige zonk door twaalf kogels getroffen op den zandhoop neder.

„Wie heeft deze teregtstelling bevolen?" vroeg de generaal op gestrengen toon.

De bevelvoerende officier trad nader en gaf antwoord. Daar bemerkte de generaal de vrouw, die bewusteloos ter aarde was gezonken. Hij beval haar op te rigten. Men bragt haar tot bewustzijn en geleidde haar voor hem.

„Wie zijt gij ?" vroeg de generaal.

„Ik ben," sprak de ongelukkige met eene door tranen verstikte stem, „de moeder van Andrea, mijn zoon, dien gij hebt laten doodschieten. O, God!" snikte zij en zonk toen weder bewusteloos neder.

Nadat men haar met moeite weder in het leven had geroepen, vroeg de generaal verder:

„Maar waarom is uw zoon een spion?"

„Heer," sprak zij afgemat, „mijn zoon was geen spion, hij was onschuldig. Ik ben eene weduwe uit Monzi. De vijand heeft onze have vernield, en booze menschen hebben ons van het overige berooft. Mijn man is dood, en ik zou met mijn kind hebben moeten bedelen, toen ik gisteren hoorde dat er zekere sergeant Andrea in het Fransche leger was; ik zond mijn zoon naar het leger om hem op te zoeken. Maar gij hebt hem gevangen doen nemen, hem een spion genoemd en gedood!"

Bij het uitspreken dezer laatste woorden brak hare stem, hare oogen sloten zich op nieuw en de soldaten vingen haar in hunne armen op.

De generaal werd bevangen door een onbestemd voorgevoel, alsof hem een vreesselijk ongeluk moest treffen.

„Hoe heet gij ?" vroeg hij eindelijk met sidderende stem, toen de ongelukkige weder teekenen van leven gaf.

Zij zag hem met starren blik aan. Hare stervende levenskrachten kwamen nog voor een oogenblik terug; haar gelaat nam voor een oogenblik eene kalme uitdrukking aan, zooals het avondrood van de ondergaande zon de lucht kleurt; en met den naam: „Andrea!" op de lippen, blies zij den laatsten adem uit. Haar laatste blik had hem herkend, toen reeds de engel des doods haar had aangeroerd; zij kon zijne trekken niet meer duidelijk onderscheiden, maar hare laatste gedachte waren voor den geliefde.

De generaal steeg van het paard. Het was de Fransche rijksmaarschalk, hertog van Rivoli, prins van Essling, Andrea Massena. Hij naderde het lijk en zag met een smartelijken blik op die eertijds zoo beminde trekken neder. Plotseling werd hij doodsbleek; hij drukte zijne lippen krampachtig op elkander: groote tranen drongen uit het krijgsmansoog en biggelden over de gebruinde trekken: naauwelijks hoorbaar sprak hij: „Camilla!" Ook hij had haar herkend en beelden van het voorledene, die in het rumoer van den krijg reeds lang vergeten waren, stonden plotseling voor zijn geest.

Hij knielde bij het lijk zijner geliefde neder, vatte de koude hand, die eens zijne kluisters had losgemaakt, en vergat al wat hem omringde in de diepe smart van dit oogenblik. De vroeger zoo onverschillige soldaten stonden thans in diep stilzwijgen verzonken rondom dit treurtooneel.

Weinige oogenblikken later had de maarschalk zijne bedaardheid herkregen; hij gaf de noodige bevelen tot het ter aarde bestellen van de lijken en keerde naar het leger terug, waar zijne soldaten aan hunne verbaasde makkers gingen verhalen, dat zij den maarschalk hadden zien weenen.

Het krijgsrumoer voerde Massena in zijn geweld mede, en te midden van de groote gebeurtenissen, die kort daarop volgden, bleef hem weinig tijd over om zich aan de treurige herinneringen over te geven, die zijn hart een oogenblik bestormd hadden.

bij het presidentschap bij de Parijsche conferentiën waarvan, in het voorjaar van 1856 de vrede met Rusland het gevolg was. Graaf Walewsky is een der weinige vertrouwelingen van den tegenwoordigen Keizer van Frankrijk en wordt gehouden voor den ijverigen voorstander van het bondgenootschap met Engeland en van eene rustige en vreedzame politiek.

DE SPOORWEGEN HEDEN TEN DAGE, EN WAT ZIJ OVER HONDERD JAREN EN BIJ ALLE VOLKEN ZULLEN ZIJN.

Dit is de titel van een werk van den Heer Audiganne, dat onlangs te Parijs is in het licht verschenen; het is een titel die veel belooft voorwaar, en het boek zal meer nog bevatten; wie kan er aan twijfelen, die het eerste deel heeft doorgelezen?

De Heer Audiganne heeft zich reeds sedert lang doen kennen, als een man van degelijke studie. Zou hij thans louter aan verbeelding bot vieren, naar den naam van profeet dingen? Wil hij soms een horoscoop trekken? Stel u gerust. Hij behoort niet tot de school van waarzeggers en voorspellers; hij gaat, met kennis toegerust, de wonderen na, die natuur en nijverheid onophoudelijk wrochten; hij roept wetenschappelijke gegevens in, om van hetgeen bestaat te besluiten tot wat vermoedelijk zijn zal. Opmerking en gevolgtrekking, ziedaar wat hem leidt.

Het boek van den Heer Audiganne is dus geen werk der verbeelding, zoowel de omvang van het onderwerp en het wegslepende van den stijl, aan de tastbare werkelijkheid het bloeijende der meest vernuftige verdichtsels leenen. Hij doet ons den reusachtigen kamp aanschouwen des menschen met de stof; hij verhaalt ons het heldendicht der negentiende eeuw, hij verzamelt de verstrooide bestanddeelen van het schouwspel dat zich voor ieders oog ontrolt, en waarvan hij aldus de strekking en de kenschetsende trekken opgeeft:

«Men zou bij den eersten oogopslag kunnen meenen, dat men eenige moeite zal hebben om in den chaos van verwarde gebeurtenissen, veelvoudige pogingen, vaak tegenstrijdige inzigten, de hoofdrigting van onzen tijd te onderscheiden. Staat men het oog op den aanvang dezer eeuw, dan vindt men den geest der volken geheel en al toegewijd aan de verrigtingen van den krijg. Later ziet men dien in het worstelperk der staatkunde zwoegen, om instellingen van vertegenwoordiging in het leven te roepen, in het strijdperk der gedachte, hevige letterkundige twisten beslechten. Later weder schijnt de 19de eeuw gekweld door eene zucht naar maatschappelijke verbeteringen, die uit den aard zelven der hedendaagsche maatschappij voortspruit, maar die aan allen practischen vorm ontschietende, zich doldriftig mede laat slepen. Eindelijk, moede van dat streven en wederstreven, als afgemat onder het wigt der ondervondene teleurstellingen, is de eeuw, eens zoo aanmatigend op het gebied der afgetrokkene denkbeelden, er toe gebragt zich schijnbaar het meest met de materieele zijde van het leven bezig te houden.

»Thans nu de 19de eeuw meer dan de helft van hare baan heeft afgelegd, is het wel geoorloofd zich af te vragen, welke hare gestalte in de geschiedenis zal wezen. Vooral op het gebied der stoffelijke belangen, zal zij eene bijzondere belangrijke rol hebben vervuld.

»Terwijl onder de slavernij der oudheid, of de dienstbaarheid van het leenwezen de mensch zelf het voornaamste werktuig ter ontginning scheen, is thans het werkelijk middel de exploitatie der stoffen.

»De verkregen uitkomsten in de middelen van vervoer is de schitterendste getuigenis, dat de 19de eeuw van haren industriëlen geest geven kon. Onder de gelijktijdige scheppingen van dien aard is er eene, waarin het best de rigtingen van dezen tijd kunnen worden zaamgetrokken, waardoor de ruimste wegen van den maatschappelijken vooruitgang zullen geopend worden; dat is: de schepping der spoorwegen. Sommige ontdekkingen, sommige toepassingen van de menschelijke vinding hebben het voorregt meer dan andere het karakter van den tijd, die haar ziet geboren worden, te vertegenwoordigen. In het tijdvak, waarin de honderdjarige oorlog woedt, wordt het buskruid ontdekt. De boekdrukkunst verschijnt als het ware bij den dageraad van groote beweging op het gebied des geestes, die de 16de eeuw zoo hevig zal beroeren. De ontdekking der verschillende toepassingen van stoomvermogen moest het doel zijn van een tijd, welks roeping het was den invloed der beschaving door de ontwikkeling der materiele kracht te verbreiden. De stoom die langs het ijzerenspoor met ongeloofelijke snelheid menschen massa's en massa's koopwaren heendraagt is wel het meest) sprekend, het meest karakteriserend feit van onze dagen. De 19de eeuw zal voor de toekomst de *eeuw der spoorwegen zijn.*»

Uit dit verheven standpunt omvat de Heer Audiganne het geheel van zijn onderwerp. Hij bestudeert als kunstenaar en als denker het organisme van den spoorweg, dit groote voertuig der nieuwe beschaving; en bij de eerste stappen reeds bemerkt hij, dat hij in plaats van een voltooid ligchaam, nog als het ware slechts de kiemen daarvan voor zich heeft. Hier ook, in het bijzonder als in het algemeen, zoowel ten opzigte van de spoorbaan als in elk ander opzigt, leidt het gemis van eene practische formule tot ijdele vervoering. Welke rol komt den Staat toe bij den aanleg en de exploitatie? Welke moeten de betrekkingen der compagnien, hetzij tot andere ondernemingen van vervoer, hetzij tot handel en nijverheid wezen? Welke moeten in de zedelijke orde de gevolgen zijn der verplaatsing, die reeds onder de bevolkingen wordt waargenomen en die de steden ten koste van het platte land overbevolkt? Ziedaar zoo vele vragen, die tot nog toe zonder voldoend antwoord gebleven zijn; zoo vele vraagstukken in twijfel en onzekerheid gelaten. — Men tast hier nog in den donker, de sphinx geeft haar geduchte raadsels op en verslindt de geslachten, die ze niet wisten op te lossen.

Het werk van den Heer Audiganne heeft vooral ten doel eenige der onbekenden op te lossen, die hier den voortgang beletten; den aanleg van spoorwegen te ontrukken aan het empirisme; door het stellen van vaste en algemeene beginselen, orde in de anarchie te brengen; het duistere in dezen, weg te nemen. Zonder het te verbergen, dat in zulke onderwerpen veel aan het verrassende van verbetering en toeval moet worden overgelaten, vraagt de schrijver zich vastberaden af, wat de spoorwegen zullen wezen over honderd jaren, op het tijdstip, dat een groot aantal concessien ophouden, of veeleer, welke er de waarschijnlijke gevolgen van zullen zijn in de landen, waar zij geroepen zijn te werken? Het komt hem voor, dat de goudmakers hun tijd hebben gehad; het oogenblik is gekomen hunne ondervinding op te zamelen en de zekere wetenschap uit hunne smeltkroezen te scheiden! Zijn de bestanddeelen tot beoordeeling, die het vierde eener eeuw opgeleverd heeft, voldoende om op stelligen toon de wijze van inrigting en de economie der spoorwegen vast te stellen? Geven zij de wetenschap grond om gevolgtrekkingen op te maken en de nog ongeordende bewegingen te regelen van dat ontzaggelijke net, dat eindelijk onzen ganschen aardbol zal omsluiten? De Heer Audiganne gelooft het. In het eerste gedeelte van zijn werk verzamelt hij een voor een de verkregen feiten, groepeert en rangschikt ze, zoo om er eenige regels van dadelijke toepassing uit af te leiden, als om ons nog te gewonnen aan die vergezigten, die hij zich voorstelt voor ons te openen, want hij weet zeer wel dat er men in de sterren gaat lezen, het goed is toe te zien of men niet een put onder de voeten heeft. Hij begint dus waar te nemen, te analijseren, later zal hij op zijne bevinding gevolgtrekkingen voor de toekomst doen rusten.

Ieder denkbeeld heeft zijn eigen vorm. — De Heer Audiganne heeft in zijn werk de orde gevolgd, die hem de aard zelf voorschreef van een tweeledig onderwerp, dat even als Janus, een gelaat naar het verleden, waaronder ook het heden, een ander naar de toekomst gekeerd heeft.

De geschiedenis der spoorwegen van haren oorsprong tot op onze dagen, vertoont drie tijdperken van ontwikkeling, die men aldus kan kenschetsen: uitvinding of ontwerping, en eindelijk verwezenlijking of eigenlijke aanleg. Ieder dezer tijdperken heeft zijne twijfelingen en strijd, zijne zwakheden en teleurstellingen gehad.

In de laatste eeuw bereidt Engeland de hervorming der wegen van gemeenschap voor, door de vernieuwing van zijn stelsel van groote wegen. De Mac-Adam maakt grooten opgang; de wegen à la Stephenson maken den grond geschikt tot de ontvangst der spoorweg-relais. In 1760 had de Hertog van Bridgewater het eerste Engelsche kanaal, dat van Liverpool naar Manchester, aangelegd en het zijn naam gegeven, dien het nog draagt. De onderneming aanvankelijk als eene dwaasheid beschouwd, leverde weldra winsten van ruim een millioen gulden jaarlijks op; dat was omstreeks zoo veel als zij gekost had. Zoo werd dan ook het voorbeeld des Hertogs van Bridgewater allerwege gevolgd. Later moesten de spoorwegen op hunne beurt als onzinnige droomen worden uitgekreten, en eerst op den langen duur koos men zich er aan gewennen, die als eene ernstige zaak op te vatten.

Hieruit kan men opmaken, welke afstand, zoowel uit een stoffelijk als zedelijk oogpunt, ons tijdperk van het naastvoorgaande afscheidt.

De aanleg der spoorwegen heeft welligt in de grootste mate bijgedragen tot de hooge vlugt van den ondernemingsgeest. De oprigting van talloze maatschappijen heeft de toepassing vermenigvuldigd van het vruchtbaar beginsel van vereeniging, dat zich al meer en meer aan alle takken der nijverheid heeft medegedeeld en ondernemingen mogelijk en algemeen heeft gemaakt, die vroeger als hersenschimmen en dwaasheden werden beschouwd. Wat hinderpaal zal thans den zoon van Japhet doen terugdeinzen? Welke poging, hoe reusachtig ook, wordt nog als vermetel beschouwd? De Trans-Atlantische kabel bindt de twee werelden aaneen.

En wie ziet hierin nu een wonder? Wie koestert zelfs den minsten twijfel aan de uitvoerbaarheid eener onderneming, die waarlijk veel meer aan het buitensporige grenst dan die der kanalen of spoorwegen? Naauwelijks in zee gedompeld, breekt de kabel. Wie zou vóór eene eeuw, voor dertig jaren zelfs, niet hebben uitgeroepen: Het plan is in het water gevallen, laat het er maar in blijven. Thans zegt iedereen: »Men moet den kabel herstellen!» en niemand twijfelt er aan, dat dit weldra geschied zal zijn.

Bij de eerste verschijning der spoorwegen verhieven de kanalen zich daartegen. Men trachtte de nieuwe wijze van vervoer onder de utopiën te rangschikken. Toen de eerste proeven er de mogelijkheid van hadden bewezen klemde men zich vast aan de ontzaggelijke kosten, die het materieel zou veroorzaken. De oude privilegien worstelden met de kracht der wanhoop. En nog jammerlijker werd het haar, toen de stoommachine van Fulton, na een proeftogt op een Oceaan, in Engeland aankwam en op de Mac-Adams en Stephensonswegen hare plaats kwam innemen.

De verontwaardiging aan de eene zijde kon alleen bij de geestdrift van de andere vergeleken worden. Men was overtuigd dat de voorwagens alle reeds aangelegde wegen zouden uitgraven. De ondernemers met het onderhoud der openbare wegen belast, kwamen op hunne beurt in beweging en verkregen van het Parlement eene acte, die de nieuwe voertuigen met eene belasting drukte, welke de gewone lasten verre te boven ging. De grondbezitters, de landedellieden van hunnen kant weigerden hardnekkig een duim gronds af te staan aan de bevorderaars der spoorwegen, en legden dagelijks nieuwe bezwaren in den weg; het vuur der locomotieven moest noodwendig bosschen en oogst in brand steken, terwijl haar geraas de kudden zou verschrikken en dus de noodlottigste onheilen veroorzaken. Deze redenen en eene menigte andere van hetzelfde gehalte, oefenden een invloed uit op het lagerhuis, beslissend genoeg om de voordragt te doen verwerpen, waarbij de concessie van eene lijn van Liverpool naar Manchester werd aangevraagd.

Eene tweede poging slaagde gelukkiger, maar eerst nadat aan eenige veel vermogende lords van het rijk eenige voor de compagnie zeer kostbare schadeloosstellingen waren toegekend. De concessie was in 1826 toegestaan; vier jaren later werd de lijn plegtig ingewijd. De locomotief had bepaald allen weerstand verbrijzeld. De wereld behoorde haar toe; zij draalde niet haar gebied in bezit te nemen.

Noord-Amerika volgde den aandrang van hare oudere zuster met die duizelingwekkende drift, welke het in alle nijverheids ondernemingen ten toon spreidt. Op het Europesche Vasteland was Belgie de eerste natie, die zich het voorbeeld ten nutte maakte. — Reeds in 1831 werden de opnemingen aangevangen, reeds in 1832 nam de Heer de Theux, toen minister van binnenlandsche zaken, een der ontwerpen aan, door twee jeugdige ingenieurs, de Heeren Simons en de Ridder, aangeboden.

In het volgende jaar legde de Heer Rogier, die den Heer de Theux had vervangen, de kamers een plan voor, waarvan dezelfde ingenieurs de hoofdpunten hadden uitgewerkt en dat, na eenigzins te zijn uitgebreid, in 1834 werd aangenomen. Frankrijk van zijnen kant blijft niet ten achteren bij die beweging, doch het heeft zijne ware rol nog niet aanvaard. Eerst in het tweede tijdperk, in het tijdperk der wetenschappelijke studie heeft het, werkelijk eene roeping van bijzonderen aard vervuld. In Engeland, bij voorbeeld, redetwist en studeert men, maar handelt terzelfder tijd. In Belgie, in Duitschland worden de redevoeringen spoedig door de tastbare feiten vervangen. Wat de Vereenigde Staten van Amerika aangaat, zonder eenig voorspel, snellen zij het worstelperk om zoo te zeggen met volle stoomkracht in.

«In Frankrijk daarentegen heeft het vraagpunt der spoorwegen een zeer langen tijd noodig gehad om tot rijpheid te komen.» De Heer Audiganne legt ons al het moeijelijke van die barensweeën bloot. De parlementaire beraadslaging heeft achtereenvolgens drie perken af te leggen. In 1837 komt het er vooral op aan, te weten, aan welke lijnen het land de voorkeur moet geven; in 1838 verklaart zich eene dadelijke worsteling tusschen het stelsel van uitvoering door den staat en het stelsel der compagnien. In 1842 hecht zich de algemeene belangstelling aan hetgeen men het *stelsel van vertakkingen* noemde, tegen over dat van eene *enkele lijn.*

Reeds bij het aanbreken van het tweede tijdperk, wordt een tweestrijd aangegaan tusschen de voorstanders van den aanleg van het nationale spoorwegnet door den staat, zoo als in Engeland en Amerika.

De onzekerheid nopens dit eerste punt leidt tot niets, dan dat zij den aanleg van spoorwegen èn door den staat èn door maatschappijen vertraagd. *Wordt vervolgd.*))

INGEZONDEN.

SNIPPERTJES,

Uit mijne Portefeuille.

NIEUWE SERIE.

3e. Hoofdstuk.

STUDENTEN-ZORGEN.

Toen Willem des middags weder op zijne kamers terug kwam, bragt het vriendelijke dienstmeisje hem een tweeden brief, die met de *„spoor"* van elven gekomen was, en waarvan het adres met dezelfde hand geschreven was, als die 's morgens was gekomen.

„Wat drommel! is mijn voogd op eens door schrijfjeukte bezield, en maakt hij mogelijk *commentarien* op Erasmus *lof der zotheid?* lieve hemel! denkt hij dan, dat een goed student zooveel tijd over heeft om familie-brieven te lezen waar geen wisseltjes in zitten? Neen voogd, zeer waarde en geëerbiedigde van der Zevenpalm! deze magere *dépêche* gaat bij die van heden morgen en zal eerst morgen ochtend gelezen worden, ik ken uw harden onaangenamen stijl, die als een hagelslag alle de bloempjes mijns levens verplet en de poëzij van een student doet stikken in *alsem en edik;* — ik ruik uwe koudbloedige onberedeneerde raadgevingen, ontwrongen uit een oude saaije ziel, en beklaag tevens uw Tantalus aard die in een zee van goud zwemmende, niet eens „eventjes" durft proeven. — Ik bevroed uwe belangstelling in mij en de oorzaak van *twee* brieven op één dag! — Zeker hebben onbeleefde *beeren* zich in toorn en ongeduld tot mijne tante of u gewend en gij in plaats van te begrijpen in welke positie ik verkeer, en mij geld te zenden, verschiet doelloos al uw kruid en uitbranders op de musschen en dus mijnheer voogd! daar er geen geld in den brief zit en ik een afkeer van azijnzure oude mannetje denk-

beelden heb, wordt No. 2 als vreugde doodend en gevaarlijk bij No. 1 gedeponeerd en de lezing tot morgen uitgesteld.

Na deze zorg alzoo op zijde geschoven te hebben, rolde hij zijn gemakkelijke VOLTAIRE naast het geopende venster, — hield eene korte vriendelijke zamenspraak met *dog*, streelde hem den breeden kop en plaatste zich daarna in de gemakkelijke stoel en toen een der fijne *regalia's* outstekende, blies hij in het genot van een echt *dolce far niente* de blaauwe rookkringetjes naar buiten, welke al spelende en zich in de zonderlingste vormen dooreenkruisende, bevallig zamensmolten en zich eindelijk oplosten in den verkwikkenden dampkring van een schoonen zomer achtermiddag.

Het scheen dat WILLEM dien dag, vele ontroeringen moest ondergaan, waarvoor een jeugdig hart vatbaar is, want, na eenig minuten zoo in het *„zoete niets doen"* vertoefd te hebben, sloeg hij zijne oogen onbestemd langs de *Ossenstraat* en ontdekte twee gestalten, die aan de overzijde van de straat, wandelende, zijne woning naderden.

Eene electrische trilling tintelde door zijn hart, en uit die wrijving van EROS-magt ontwikkelde zich eene warmte stof in zijn gemoed, genoegzaam om een *Leviathans* stoomketel met water aan den „kook" te brengen. — Eene dame van gemiddelden ouderdom, en aan hare zijde een jeugdig meisje, van eene schoonheid, die zelfs een hart van vijf-en-zestig en een half jaar zoude „opwarmen" waren de gestalten die WILLEMS blikken zoodanig troffen, dat er geene betere gelegenheid voor een oog arts zoude komen om hem, indien hij het noodig had gehad, van het *cataract* te ligten, als nu.

Ja! het was mevrouw de weduwe VAN DRUIVENHORST en hare hemelsch schoone dochter EMILIE een *druif*, zoo vol, zoo schoon, zoo verrukkelijk, dat *Italie's* gloeijende, koesterende grond, het geboorte plekje van zulk een wonder schoon natuur gewrocht scheen te zijn.— Haar hoofd, scheen RAPHAELS *madonnas* te verduisteren, hare lokken blinkend zwart, dartelden als ravenveeren langs een albasten voorhoofd en herschiepen zich in dartele krullen welke een LÉDA'S zwanenhals tot op de geronde schouders kustten; — hare oogen groot, vol en blinkend, schoten in kracht van flonkeren, de lamme flikkerende sterren naar den kroon — terwijl er tevens eene diepe zielsbeteekenis in lag, die zelfs geen BYRON zoude hebben kunnen doorgronden. — „Tandjes als paerlen" zegt men gewoonlijk, maar dat is *te* koud; die van EMILIE, waren het zuiverste *ivoor* van den schoonsten *olijphant* gelijk; — de roosjes, die in mengeling met lelien en tuberozen, de engelen lachjes van haar kersen roodlippig mondje versierden, zouden het hart van een ijsbeer van *Nova Zembla's* kust, (indien het stomme dier er oplettend op gemaakt koude worden) in verrukking brengen; haar figuur! het moet THORWALDSEN voor den geest gezweefd hebben toen hij *Psyché* bestelde en hare voetjes? O! hoe beschrijf ik hare betooverende voetjes, waarvoor vruchteloos de schoenen der poppen uit de speelgoed winkels werden gehaald tot passing, maar waarin zij als eene CENDRILLON DE II, ze verloor, met gevaar van ze nooit weerom te vinden....

Voor dit hemelsche wezen, had WILLEM een gevoel ontdekt, dat pijnlijk, doch tevens streelend was — een gevoel, dat hem dikwijls tot treurigheid en zware zorgen stemde, een gevoel, dat hij aan de lindenboomen langs den vest alleen durfde mededeelen, of wanneer hij op zijn kamer was, aan HOMERUS en DEMOSTHENES verklaarde tegenover wie hij met opgehevene vingers zwoer: „EMILIE tot in den dood, getrouw te zullen blijven," — iets, waar HOMERUS en DEMOSTHENES natuurlijk, nooit wat tegen hadden; en dáár zweefde nu die Engel! die bekoorlijke Fée! dat tot werkelijkheid gewordene droombeeld aan den arm harer moeder door de *Ossenstraat*; — dáár ging zij, die hij eens in den tuin harer woning, vlak naast een klapbessenboom had toegefluisterd: „ik verschroei van liefde voor u, mijn Engel!" en, haar

„Maagdelijk hart, dat nog zoo bloode swol;
„Steeg van ontroering en verrukking,
beurt'lings vol.

Dáár ging zij — en hoe hoopte de jeugdige student op één enkelen blik naar zijn venster, of ten minste één oog opslag ten hemel, welke op die reis *één* secoude zoude *„pleisteren"* om verversching en versterking te nemen in den *blik*, die als een geopende *Chauderie* reizigers, paarden en rijtuigen opneemt om dan bemoedigd de reis voort te zetten. Maar er werd geen blik uit het bliksemend werpgeschut harer schoonheid, naar bovengeworpen, en het *niet* bom vrije hart van WILLEM moet zich vergenoegen met de *telegraphische* berigten der geprikkelde gevoels-zenuwen, door de netvliezen der gezigtsvezelen.

Arme WILLEM! bijna zijn zij uwe woning voorbij gewandeld.

„Maar G..! zeide de koningin van *Spanje*, zal er dan niet iets gebeuren, waardoor die hemelsche wezens in deze straat worden opgehouden? Waarom is er nu niet een diep water in het midden van de straat, waar een kleine jongen in kon vallen die niet zwemmen kan! dan zoude zij eens zien, waartoe een knap student in staat is; ik sprong hier uit mijn venster in de diepte om den lummel er uit te halen en als offer mijner toewijding, aan EMELIES voeten neder te leggen.",

Ja, waarom? maar er was geen water, noch een kleine jongen die er in koude vallen, en er gebeurde niets vreeselijks dan, dat mevrouw de weduwe DRUIVENHORST en hare dochter EMILIE, zoo zedig als CLARISSE uit VONDELS treurspel, voorbij wandelden en den hoek van de eerste dwarsstraat omsloegen, zonder den schijn te hebben gegeven dat zij wisten of er een wezen op de wereld leefde, die WILLEM DE REUS genaamd was.

WILLEM vloog, toen hij de laatste flaauwe lijn harer slagschaduwen zag verdwijnen in een vlaag van... van... *„overstemd denken"* op, liep met drift op HOMERUS en DEMOSTHENES aan als of hij hun een klap wilde geven, en „beloofde voor de honderdste keer EMILIE tot in den dood getrouw te zullen blijven," toen NAATJE binnen kwam met een *brief* die met de *„spoor"* van vijven was gekomen van dezelfde hand als de vorigen en hij niet wetende wat hij deed, haar om den hals vloog en kuste, ja hij kuste het aardige dienstmeisje en daarvoor werden hem vijf stuivers in het notitieboekje aangeschreven voor bedorven *kurkas* aan NAATJES CORNET.

W. E. H. WINKELS.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 4den dezer, de Eng. brik *Benjamin Cushing*, kapt. Power, van Gloucester.

Den 5den, de Nd. Am. bark *Mary Broughton*, kapt. Herrick, van Boston.

Den 7den, de Nd. Am. brik *Abby Jones*. kapt. Daij, van Wilmington.

UITGEKLAARD.

Den 5den, het schip *Juno*, kapt. Roszberger naar Amsterdam, lading: 8 kleine en 333 vaten Suiker 519,518 pond, 16 balen schoone Katoen 4,960 pond, 8 vaten Arrowroot 869 pond, 559 pond oud Koper, 896 pond oud Lood en 19 stukken □ Hout.

Idem, de Nd. Am. brik *Jane*, *Nickerson*. kapt. L. Nickerson, naar Demerarij, in ballast.

Den 7den, de Eng. schoener *Brillant*, kapt. Horton, naar Demerarij, lading: 7 balen schoone Katoen 2,360 pond, 15 mille buitenl. Sigaren, 35 Huiden 720 pond, 5 puncheons Haver, 6 kisten Meubelen en 1 Piano en uit het Entrepôt: 56 kelders Genever.

VERTROKKEN.

Den 5n. dezer. de Koloniale schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. H. J. Rusman, naar Demerarij.

Den 7den, de koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt J. F. Meijer, naar Curaçao.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Caspar de Robles*, kapt. van Slooten, adres bij H. Degenhard. — Sluit medio Julij e. k.

Het schip *Amsterdam*, kapt. Wehdemeijer, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Willem en Carel*, kapt. N. D. Steenveld, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Stad Leeuwaarden*, kapt. Dijk adres bij H. Degenhard.

Het schip *Compagnie*, kapt. Kuijper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Janna Adriana*, kapt. P. Franken, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Josephine Bernardine*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.

Het schip *Equator*, kapt. Nieuwenhuis, adres bij Gebroeders van Praag.

In rio Saramacca:

Het schip *Theodora Josina*, kapt. Tjakkes, adres bij Halfhide en Co.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip *Juno*: de Minderjarigen J. Charlouis, M. A.- en W. C. Lissone.

Met de koloniale schroefstoomboot *Paramaribo*: de heer L. Bernardus.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

DRAM. Den 3den dezer, van plant. *Burnside*, 30 puncheons, 23 a 24 proef a 65 cts.

MELASSIE. Idem, van hetzelfde effect, 24 puncheons a 32,50 cts.

KATOEN. Den 9den, van pl. *Lot No. 209 Hope*, 7 balen schoone à 31,35 cent.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Door- en ten huize van den Vendumeester J. C. Gomperts.

Vrijdag den 8 Julij 1859.

Het Huis en Erf aan de *Gravenstraat*, La B No. 3 en 4, aankomende A. S. van Coerland. — *f* 10,000. Opgehouden.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 8sten Julij 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Henrie Corneille Marie Egide Habets en Jacqueline Paulina Thurkow.

Jakob Rentjes Tammenga en Hillegonda Geertruida Gerbrands.

Van den 3den tot den 9den Julij 1859, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 3den, Maria Carolina, de Basserille, 45 jaren n. g.

Idem, Dieuwertje Philippina Jacoba Vink, dochter van wijlen Vink en van Jacoba Heethaar, 12 jaren en 2 maanden.

Den 4den, Hendrietta Fortuna Emmen, 80 jaren n. g.

Idem, Esther Abraham Bueno de Mesquita wed. van Isaak Carrilho de Barrios, 76 jaren.

Idem, Anna Carolina Philippina de Kanter, dochter van Willem Jacob Scipio de Kanter en van Johanna Charlotte de Hart, 4 dagen.

Den 8sten, Mr. Johannis Christiaan Palthe Wesenhagen, Echtg. van Elisabeth Mary Tyndall, 49 jaren.

Idem, William Frederik Bruchem, 7 jaren en 7 maanden.

Idem, Hendrik François Wesenhagen, Echtg. van Georgina Badham Thornhill, 45 jaren.

Idem, Johanna Barbiel, Echtg. van Johannis Nicolaas van Sichem, 49 jaren n. g.

Den 9den, Anton Malmsheimer, Echtg. van Paulina Wilhelmina Schaubel, 31 jaren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij Gouvernements resolutie van den 25 Junij en 6 Julij d. j. No. 11, 4 en 8, zijn, onder de nadere goedkeuring des Konings,

eervol ontslagen:

als 2e. Luitenant der divisie *beneden Cottica*; de Heer G. P. Bijl de Vroe;

als 2e. Luitenant der divisie *Saramacca*; de Heer J. H. Cummings,

als 2e. Luitenant der divisie *boven Suriname en Thorarica*, S. van Lierop, allen wegens vertrek uit voornoemde divisien;

benoemd:

tot 2e. Luitenant der divisie *beneden Cottica*, de Heer J. H. Cummings,

tot 2e. Luitenants der divisie *Saramacca*, de Heeren R. Herbert en G. M. Meijer,

tot 2e. Luitenant der divisie *boven Suriname en Thorarica*, de Heer G. A. Dandlau; —

en is tot het houden van de Registers van den Burgerlijken Stand, voor zoover betreft dat gedeelte der divisie *boven Suriname en Thorarica*, hetwelk vroeger tot *boven Suriname* heeft behoord, ter vervanging van voornoemden Heer S. van Lierop, gequalificeerd de Adjudant Onder-Officier dier divisie G. P. J. Petzoldt.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 1n. Julij 1859.

Van de slavin *Gennie*, geboren in 1788, wier moedersnaam onbekend is, toebehoorende aan Ribca Fernandes.

Den 8sten.

Van het slavenkind *Johan*, geboren in 1856, zoon van *Lucretia*, toebehoorende aan plant. *Burnside*, district *Coronie*.

Van den slaaf *Willem*, geboren in 1810, zoon van *Janica*, toebehoorende aan D. Wolff.

Van den slaaf *Castor*, geboren in 1812, zoon van de vrije *Princesse*, toebehoorende aan Semi. van Praag.

DE PROCUREUR GENERAAL, HOOFD DER POLITIE,

Ontwaar geworden zijnde dat niet behoorlijk worden nageleefd de voorschriften van Artikel 5 en 6 der Publicatie van den 29 | 30 December 1854 (G. B. No. 14), luidende:

Artikel 5. Ieder, die van woonplaats verandert, zal verpligt zijn, om daarvan binnen drie maal vier en twintig uren, kennis te geven aan den Wijkmeester zijne wijk, met de juiste opgaaf van de plaats, waar hij voornemens is zich met der woon te vestigen; zullende hij verder gehouden zijn om binnen het zoo even gemeld tijdsverloop, daarvan tevens mededeeling te doen aan den Wijkmeester van de wijk, waarin hij zich is komen vestigen, met vermelding van de wijk, waarin hij zijn verblijf vroeger heeft gehouden.

Artikel 6. Insgelijks zullen de Hoofdbewoners van bebouwde erven verpligt en gehouden zijn, om van elken persoon, die in hunne woning of op hun Erf komt zamen wonen, of wel die dezelve met der woon verlaat, mede binnen drie maal vier en twintig uren, naauwkeurige opgaaf te doen aan den Wijkmeester hunner wijk.

En in aanmerking nemende dat de goede orde vordert, dat bekend zijn de hoofdbewoners en verdere bewoners van ieder bebouwd erf;

Herinnert bij deze de Ingezetenen dezer stad aan de verpligtingen, hun bij bovenstaande wetsbepalingen opgelegd, met aanmaning om die voortaan stipt na te komen; zullende bij gebreke daarvan op de nalatigen worden toegepast de straffen, waarmede in Artikel 8 derzelfde Publicatie de overtredingen van gemelde bepalingen worden bedreigd.

Paramaribo, 8 Julij 1859.

Krachtens door Zijne Excellentie den Gouverneur verleende magtiging heeft de Procureur Generaal, Hoofd der Politie:

a. aan den Schutmeester A. van der Horst op zijn daartoe gedaan verzoek een *eervol* ontslag uit die betrekking verleend; en

b. tot Schutmeester benoemd den hoofdman bij de politie W. F. G. L. Legeman.

Paramaribo, den 8 Julij 1859.

Transport.

Den 5den Julij 1859. S. Jacobs Wed. M. A. Keijser als Executrice in den boedel van wijlen M. A. Keijser, in leven Vendumeester, aan J. Robinson van de verlatene Plant. *de Jonge Bijenkorf*, gelegen aan de rivier *Cottica*.

Hijpotheek.

Den 6den. F. G. Henckel zich gewoonlijk schrijvende G. Henkel, als in huwelijk hebbende G. C. Vogt, te *Hijpotheek* ten behoeve de Particuliere West-Indische Bank, te vestigen op de *helft* in de Plantaadje *George Hendrik* c. a., gelegen aan de *Matappica kreek* tusschen de verlatene Plant. *Bossé'slust* en de Plant. *Anna Catharina*.

Paramaribo, den 6 Julij 1859.

De provisioneele Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal met en benevens F. G. Bertelsman qq., over *veertien* dagen den juisten tijd nader te bepalen, in het openbaar doen verkoopen:

Den blooten Grond *Haast u Langzaam* gelegen aan de rivier *boven Saramacca* ter linkerhand in het afvaren, aankomende voor de *helft* den boedel J. G. Weijne en voor de *wederhelft* E. W. Voltman en den uitlandigen J. W. Voltman.

En over zes weken.

Het Huis en Erf staande en gelegen aan de *Zwartenhovenbrugstraat* bekend onder N. W. La. F No. 14 O. W. La. D No. 512δ, aankomende voor *een derde* aandeel den boedel E. R. C. Leue Echtgenoote van A. J. Malmberg en de overige *twee derde* aandeelen J. J. Leue en de minderjarige G. C. F. Leue.

Paramaribo, den 6 Julij 1859.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op den 12 Augustus 1859, des voormiddags ten half negen ure. publiek bij executie verkoopen:

Den Houtgrond *Hanover en Mawaccabo* cum annexis, gelegen aan de *Para kreek*.

De Plantaadje *de Twee Kinderen*, cum annexis, gelegen aan de rivier *Suriname*, beide aankomende F. W. Hostmann.

Den Houtgrond *Osembo* cum annexis, gelegen aan de *Para kreek*, aankomende den boedel wijlen F. Beudeker.

Paramaribo, den 6 Julij 1859.

ADVERTENTIËN.

Ingevolge bekomen magtiging van den Heere gecommitteerd lid tot de zaken van Curateele en Sequestratie, wordt op de gebruikelijke wijze bij inschrijving tegen *Contante Betaling* aanbesteed, de leverantie der benoodigde KLEEDINGSBEHOEFTEN enz., voor de slaven van de plantages *Kroonenburg* en *Bentshope*.

De inschrijvings-billetten met de monsters der aangeboden goederen, worden tot WOENSDAG den 13den dezer ingewacht ten kantore van den ondergeteekende, alwaar de verdere conditien met de lijst der benoodigdheden ter inzage liggen.

Paramaribo, den 8 *Julij* 1859.

De Kantoorh. Sequester,

(8959) A. G. VAN SON.

[8959] Bij inschrijving tegen KONTANTE BETALING te koop:

14 à 15 vaten *Suiker*,

van de Plant. *de Guineesche Vriendschap*, om binnen *acht* dagen voor rekening en risico van den kooper van voormelde Plant. te worden afgehaald.

De inschrijvings-billetten worden bij het Wees-Departement aangenomen tot DINGSDAG den 12n. dezer 's morgens 10 uur.

[ ] Over *drie of vier* weken, den juisten dag en uur nader aan te kondigen, zullen door den Vendumeester J. C. GOMPERTS ten Gouvernements huize worden verkocht:

Zilver, Kristal en Glaswerk, Porselein en Aardewerk, waaronder fraaije *Thee- en Tafelserviesen*,

Meubelen: PAARDEN, RIJTUIGEN enz.

Inmiddels zijn de PAARDEN en RIJTUIGEN uit de hand te koop; te bevragen bij den Vendumeester J. C. GOMPERTS.

( ) De ondergeteekende zal over *zes* weken, den juisten dag nader te bepalen, publiekelijk doen verkoopen:

Het *Huis* en *Erf*

staande en gelegen aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. F No. 15, aankomende uit wijlen Mejufvrouw H. C. VAN KOENE.

Paramaribo, den 4 *Julij* 1859.

W. J. G. LABAD qq.

(8957) Over *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, zal publiekelijk worden verkocht:

Het onlangs nieuw getimmerd *TWEEVERDIEPINGS* **HUIS**, voorzien van alle Commoditeiten, gelegen aan de *Zwartenhovenbrug straat*, La B No. 119.

Inmiddels is hetzelve perceel UIT DE HAND TE KOOP, en te bevragen bij J. H. SWARTSMAN.

( ) Kapt. N. D. STEENVELD voerende het Nederlandsch schip *Willem en Carel*, verzoekt den geenen, die iets te vorderen hebben van hem of van zijn onderhebbenden bodem de Rekeningen intezenden op MAANDAG e. k., bij den Makelaar H. DEGENHARD, om bij accoord bevinding betaling te bekomen.

Paramaribo, den 29 *Julij* 1859.

De trekking van de Liefdadigheids LOTERIJ ten behoeve van het Armwezen der *Nederl. Israel. Gemeente* alhier, zal gehouden worden op MAANDAG den 11n. dezer, 's avonds om ½8 ure, in de zaal boven het Waaggebouw.

Paramaribo, den 2 *Julij* 1859.

De Secretaris bij het armbestuur der Ned. Israel. Gemeente,

E. SOESMAN.

( ) A. SALOMONS Vendumeester zal Dingsdag e. k. verkoopen: PROVISIEN, WANE PLANKEN en een partij vaatjes Extra THEE, en andere soorten BESCHUIT, enz.

( ) De ondergeteekende recommandeert zich tot het geven van

PRIVAAT ONDERWIJS

in de *Fransche* en *Spaansche Talen*.

H. BERASUETA.

Goedkoop tegen Contante Betaling

te bekomen bij

***Bernard Emanuels*,**

naast den Heer van GOGH:

Eenige Elegante Dames HOEDEN, alle soorten fijn SUIKERGOED bij 't pond. PRUNELLEN à 70 cts. per pond, DADELS bij de 10 pond à 25 cts., ***Specerijen*, in soorten**, Vijgen, Pruimen, Rozijnen, Corinten, Gepelde en Ongepelde Zoete Amandelen, Cheroots SIGAREN, eenige Reiskoffers, Heeren NECKTIE en CRAVATTEN, etc., etc. (8955)

Elegante DAMES BRUIDS en BAL LAARZEN, GOM ELASTIEKE SCHOENEN in soorten, HEEREN Verlakte dito.

Versche DADELS.

Alsook:

Short Sixes *Sigaren* en *PROVISIEN*.

Te bekomen bij

[ ] *JOËL SALOMONS*

( ) Ingevolge onderhandsch Contract de dato heden houdt de eerste ondergeteekende met heden op Vennoot te zijn van de firma van

GEBRS. VAN PRAAG

welke firma door de overige Vennooten DAVID JUDA VAN PRAAG, ARON VAN PRAAG en JACOB VAN PRAAG wordt gecontinueerd, en waarin van morgen af als Vennoot optreedt de laatste ondergeteekende MARCUS SAMSON VAN PRAAG.

Paramaribo, den 30 *Julij* 1859.

Wed. J. VAN PRAAG.

MARCUS S. VAN PRAAG qq. } DAVID JUDA VAN PRAAG.

J. VAN PRAAG qq.

J. VAN PRAAG voor zich en qq. ARON VAN PRAAG.

MARCUS S. VAN PRAAG.

Bij *J. H. SWARTSMAN* te bekomen:

***HAANTJES BIER* per mand à *f* 11, en per flesch 50 cents., Dubbeld Princesse dito *à f* 3.50 per dozijn in kruiken.** 8956)

***Bakkeljaauw*,**

HARING, SHAD, MESS en PRIME VLEESCH, BLOM, TABAK, *ZOUT*,

Breeuwwerk, Suikerkalk,

Spermacetie Olie in vaten en in pullen, Molensmeer, Worm Mixture, Val Axen

CASTER OLIE

in blikken en in fleschen, Reuzel, Sperm. en Smeerkaarsen, Zeep, extra Family Vleesch in ½ vaten, BESCHUIT, Mess, Prime en Shoulders SPEK, No. 1 MACKREEL in tobbetjes, Amerikaansche Stoelen met rieten zittingen, HAVANA SIGAREN.

Alsmede: ABSINTHE, VERMOUTH, SAUTERNE WIJN, Petits Pois en Sardines.

Verkrijgbaar bij

(9472) ***W. J. RIETSTAP***

Verkrijgbaar bij

N. BOX & CO.:

***Bakkeljaauw*, Haring, Vleesch, Spek, Reuzel, Molensmeer, Rijst, Blom,**

TABAK, Raap, Lijn-, Patent- en Zoete OLIE, Smeer- en Spermacetie

***Kaarsen*,**

ZEEP en veel meer andere

Goederen.

( )

MARY BROUGHTON!!

Aangebragt

per bovengemeld Vaartuig:

***Bakkeljaauw*,**

HARING, SHAD, POHAGEN, *Makreelen*,

Super fine BLOM

in heele en halve vaten oxhoofden extra

Bladen Tabak,

BESCHUIT, vaatjes extra BOTER,

***Beste Witte RIJST*,**

Extra Mess VLEESCH, Clear, Mess, Prime Mess, Prime, Shoulder en Butt

***SPEK* in heele vaten,**

New-York Family *Vleesch* in halve vaten,

Tierces en vaatjes Reuzel, HAMMEN, *Shoulders*, Een partijtje *AJUIN*, Winchester Smeerkaarsen van 6 -- 16 in het pond. 1e. kwal. Sperm. en Compositie Kaarsen van 4 en 6 in het pond, BREEUWWERK **Todo-Axen, Geele Zeep.**

Een bijzonder mooi assortiment

***Stoelen*,**

en veel meer andere

Goederen.

Verkrijgbaar bij

Gebrs. van Praag.

( )

DE VRIES & ZOON

hebben steeds in voorraad,

Amerikaansche Provisien als *Bakkeljaauw*, *Haring*, *Spek* en *Vleesch*, (diverse soorten, *Reuzel*, *Tabak*, *Zeep*, Smeer en Sperm *Kaarsen*, ook *Sperm: Olie*.

Verder

Levertraan en Castorolie,

en

een partijtje ZALM, MAKREEL en OESTERS in blik (*Amerikaansch*) versch en dus overheerlijk. (8953)

9473) Pas ontvangen en a *Contant* bij

A. HEWITT:

te verkrijgen:

Bermud. *Aardappelen* a 20 Cent per pond, *Casterolie* in blik en bij de flesch, eene kleine quantiteit No. 1 White en Pp. ***PLANKEN*, en veel meer voorradige *WAREN*.**

[8954] Per de laatste arrivementen ontvangen en bij

A. C. BOSMANS

verkrijgbaar.

BOTER, Z. M. Kom. en Edammer KAZEN en bij de kist, Hammen, Worst, en Saucijsjes; tobbetjes Holl. HARING, AARDAPPELEN, heele en halve amen Patent en Paap OLIE, en in pullen, GENEVER in ¼ Pijpen, in dubb. en groene kelders, *BIER* in Oxhoofden en in manden en bij 't douzijn à *f* 3 50, **witte en bruine *Cognac*,** Garen en Katoenen BOEKJESSTREEP,

Broodsuiker

en bij de 100 ℔ tegen billijke prijzen

Beste *Wijn Azijn*,

per flesch, groote en kleine Waschbekkens, Zwarte PEPER, Bittere en Zoete AMANDELEN, Anijs Coriander Zaad, BANKET en BITTER *KOEKJES*, Jongens en Meisjes Muisjes.

Heeren Verlakte en Lederen SCHOENEN, **Koffers *Parfumerien*, en** bij 't douzijn.

Nog voorradig:

Tobbetjes *Zalm* en Schotsche Haring, Amerik. *Hammen*, *REUZEL*

in ¼ vaatjes, de bekende PALE BRANDY en nog veel meer andere GOEDEREN.

En op nieuw ontvangen!

Tobbetjes VERSCHE ZALM en MAKREEL No. 1, Groote soort BOKKINGS, **Hammen. *Versche* ZALM, MACKREEL, *Oesters* in ponds blikjes, *Rozijnen*,** CORINTEN, *VIJGEN*, DADELS, Am. VAL-AXEN, PRUIM TABAK, ZEEP, ***KAARSEN*, *BESCHUIT*,** de bekende Patent Vloeipapier en POTLOOD SCHERPERS, DAMES LAARSEN en Merinosse Schoenen enz. enz.

Per Kapt. HOFKER.

Fijne *Aurora*, *Peliliers* *SIGAREN* in kistje.

***Oxhoofden BLADEN TABAK* en kisten PRUIM TABAK.**

Verkrijgbaar bij

( ) *GEBRS. SOESMAN.*

Holloway's Zalf en Pillen.

In het regenachtige saizoen te Java, is het ligchaamsgestel der Europeërs, verzwakt door de hitte en onderhevig aan alle soorten van rhumatieke ongesteldheden. De wonderbaarste genezingen van heupjicht, stijve gewrichten, beroerten en andere pijnlijke krankheden der beenderen, zenuwen en spieren zijn door HOLLOWAY'S Zalf bewerkstelligd geworden. Inderdaad ze is de eenige Zalf waar op men zich, gerustelijk kan verlaten. De pillen zijn even zoo wonderbaar. Beide behooren tegelijkertijd gebruikt te worden, want de werking der Zalf wordt grootelijks bevorderd door de inneming der Pillen. Men moet de Zalf goed inwrijven op de zeere plaatsen en de Pillen innemen, overeenkomstig de gedrukte voorschriften welke zich rond elk doosje bevinden.

Deze *Zalf en Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1 en *f* 3. 8952)

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.